

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА

(Објавено во Сл. Весник на РМ, бр.166 од 26.12.2012 година)

Член 1

Во Законот за трговските друштва (“Службен весник на Република Македонија” број 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/10, 48/10 и 24/11), во членот 319 став (1) по точката 12 се додава нова точка 13, која гласи:

“13) целокупната документација поврзана со одобрувањето на зделката со заинтересирана страна;”.

Точката 13 станува нова точка 14.

Член 2

По членот 460 се додаваат два нови наслови и члена 460-а и 460-б, кои гласат:

“Постапка за одобрување зделка со заинтересирана страна кај акционерско друштво чии хартии од вредност котираат на овластена берза

Член 460-а

(1) Пред донесувањето на одлука за одобрување на зделка со заинтересирана страна донесена од надлежен орган на акционерското друштво чии хартии од вредност котираат на овластена берза, покрај одредбите од членот 460 од овој закон, доколку вредноста на зделката што е предмет на одобрување или кумулативната вредност на меѓусебни поврзани зделки во текот на изминатите 12 месеци од денот на одобрувањето на зделката, надминува 10% од вредноста на активата на друштвото определена врз основа на последните ревидирани годишни финансиски извештаи, е потребно мислење од овластен ревизор кој ги исполнува условите пропишани со Законот за ревизија и Законот за хартии од вредност.

(2) Мислењето од овластениот ревизор се однесува на тоа дали зделката со заинтересирана страна е во согласност со важечките прописи во земјата, дали зделката со заинтересирана страна е фер, односно дали вредноста на зделката е утврдена според пазарните услови, дали постои несразмерност во заемните давања на страните, дали постојат и какви било други факти и околности кои би можеле да претставуваат основ за причинување на штета со препорака до малцинските акционери дали да ја поддржат зделката со заинтересирана страна.

(3) Акционерското друштво од ставот (1) на овој член може да ја реализира зделката со заинтересирана страна само доколку пред одобрувањето на зделката е добиено мислење од овластен ревизор.

(4) Одредбите од овој член нема да се применуваат кога друштвото:

- врши исплата на дивиденда,
- издава хартии од вредност и
- дава финансиски услуги кои спаѓаат во доменот на редовното работење на акционерското друштво (банкарски, услуги во работењето со хартии од вредност, услуги поврзани со осигурувањето и слично) кога истите се регулирани со посебни закони и се под супервизија на надлежен орган.

Поништување на договор со заинтересирана страна

Член 460-б

(1) Акционер во трговско друштво со право на глас, доколку смета дека друштвото е оштетено поради постоење на очигледен несразмер меѓу заемните давања и сторувања кои произлегуваат од договор склучен меѓу заинтересирани страни, кој договор истовремено е нефер, односно вредноста на зделката не е утврдена според пазарните услови може да поднесе тужба до надлежен суд за поништување на договорот.

(2) Тужбата од ставот (1) на овој член може да се поднесе во рок од една година од денот на сознавањето за постоењето на таквиот договор, но не повеќе од три години од денот на неговото одобрување согласно со одредбите од овој закон.

(3) Ако судот го поништи договорот од ставот (1) на овој член, заинтересираната страна која стекнала корист од ваквиот договор е должна на друштвото да му ја надомести обичната штета и испуштената корист (која ја опфаќа и добивката остварена од реализираната трансакција).

(4) Висината на надоместот на штетата се определува според цените во времето на донесувањето на судската одлука, освен ако со закон поинаку не е определено.

(5) При определување на висината на штетата од ставот (3) на овој член предвид се зема и вредноста на добивката остварена од реализацијата на поништениот договор.

(6) Надоместувањето на штетата е во корист на друштвото.

(7) Одредбите од овој член соодветно се применуваат и на содружник, односно на содружниците чишто влогови заедно сочинуваат најмалку една десетина од основната главнина на друштвото.

(8) За сите останати прашања, коишто не се уредени со одредбите на овој член, соодветно се применуваат прописите од областа на облигационите односи со кои се уредуваат прекумерното оштетување и рушливоста на договорите, воопшто.“

Член 3

Во членот 476 по ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи:

„(7) Годишната сметка и финансиските извештаи ги потпишува сметководителот, односно овластениот сметководител кој ги составил, при што го наведува датумот на нивното составување и потпишување и регистарскиот број под кој е евидентиран во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија.“

Ставот (7) кој станува став (8) се менува и гласи:

„(8) По потпишување на годишната сметка и финансиските извештаи од страна на лицето од ставот (7) на овој член, истите ги потпишува законскиот застапник на трговецот.“

Ставот (8) станува став (9).

Член 4

Во членот 477 ставот (5) се менува и гласи:

„Трговци поединци и трговски друштва кои не вршеле никаква трговска дејност, односно дејност која според природата и обемот на дејствување може да се смета за трговска во претходната година за која согласно со овој закон требало да поднесат годишна сметка и финансиски извештаи се должни да достават писмено известување до Централниот регистар на Република Македонија дека не биле активни, најдоцна до последниот ден од истекот на законскиот рок за кој се поднесуваат годишните сметки согласно со одредбите од овој закон.“

По ставот (5) се додаваат два нови става (6) и (7), кои гласат:

„(6) Над субјектите од ставот (5) на овој член кои не поднеле годишна сметка и финансиски извештаи или не доставиле писмено известување до Централниот регистар на Република Македонија согласно со ставот (5) на овој член, се спроведува постапка на утврдување на неактивен субјект согласно со членот 477-а од овој закон.“

(7) Централниот регистар на Република Македонија ги брише од регистар субјектите од ставот (5) на овој член и оние за кои е утврдено дека три години по ред се неактивни субјекти согласно со ставот (6) на овој член во постапка на бришење на неактивни субјекти согласно со одредбите од овој закон.“

Ставот (6) станува став (8).

Член 5

По членот 477 се додава нов наслов и нов член 477-а, кои гласат:

„Постапка на утврдување на статус на неактивен субјект

Член 477-а

(1) Централниот регистар на Република Македонија прибележува во својата евиденција дека над субјектот се води постапка на утврдување на статус на неактивен субјект и електронски ја известува Управата за јавни приходи за секој субјект за кој утврдил дека ги исполнува условите од членот 477 став (б) од овој закон.

(2) Управата за јавни приходи поведува постапка на утврдување на статус неактивен субјект за субјектите од членот 477 ставови (5) и (б) од овој закон за кои била електронски известена согласно со ставот (1) на овој член. Во постапката, Управата за јавни приходи утврдува дали во периодот за кој не била поднесена годишна сметка и финансиски извештаи субјектот:

- реализирал трансакции по кој било основ преку трансакциската сметка отворена кај носител на платен промет (вклучително и ако е остварен само прилив на средства) или
- на друг начин располагал со своите средства и имот што Управата за јавни приходи го утврдила при вршење на работите од нејзиниот делокруг на надлежност.

(3) Во случај кога кај субјектот како должник постои одлив на средства или пренос на имот по основ на присилна наплата, односно извршување истото не може да се третира како активност на субјектот во постапката на утврдување на статус на неактивен субјект.

(4) Управата за јавни приходи донесува решение за утврдување на статус на неактивен субјект доколку кај субјектот над кој спровела постапка согласно со ставот (2) на овој член утврди дека не се исполнети условите определени во ставот (2) на овој член. Управата за јавни приходи електронски веднаш го известува Централниот регистар на Република Македонија дека на друштвото му е определен статус на неактивен субјект, заради негово евидентирање.“

Член 6

Во членот 485 став (1) процентот “15%“ се заменува со процентот “5%“, а зборовите: “една петтина“ се заменуваат со зборовите: “една десетина“.

Член 7

По членот 552 се додава нов наслов и нов член 552-а, кои гласат:

„Постапка на бришење на неактивни субјекти од надлежен регистар

Член 552-а

(1) Централниот регистар на Република Македонија по настапувањето на условите за бришење на неактивен субјект за истиот објавува на својата веб страница соопштение во кое се наведува дека субјектот не е активен три години по ред, заради што ќе се спроведе постапка на негово бришење. Истовремено се повикуваат законските застапници, односно лицата и органите овластени за управување, застапување и надзор на субјектот, како и доверителите (овластени подносител) во рок од 30 дена од денот на објавувањето на соопштението да поднесат предлози за стечај согласно со Законот за стечај или предлози за ликвидација согласно со одредбите од овој закон и за тоа писмено да го известат Централниот регистар на Република Македонија.

(2) Доколку во рокот определен во ставот (1) на овој член Централниот регистар на Република Македонија не добие известување за поднесен предлог за ликвидација, односно предлог за отворање стечајна постапка од страна на овластен подносител, го брише субјектот и бришењето го објавува на својата веб страница, а кога се работи за трговски друштва, во објавата се повикуваат и содружниците, односно акционерите на неактивните друштва да го распределат имотот на друштвото меѓу себе согласно со членот 546 став (2) од овој закон.

(3) Доколку Централниот регистар на Република Македонија во рок од 60 дена од денот кога го објавил известувањето од ставот (1) на овој член не добие решение за отворање стечајна постапка, односно не е отворена постапка за ликвидација согласно со одредбите од овој закон, Централниот регистар на Република Македонија го брише субјектот и бришењето го објавува на својата веб страница. Во случај кога се работи за бришани неактивни трговски друштва во објавата се повикуваат и содружниците, односно акционерите на неактивните друштва да го распределат имотот на друштвото меѓу себе согласно со членот 546 став (2) од овој закон.

(4) Доколку во рок од една година од денот на бришењето на неактивното друштво од трговскиот регистар не дојде до распределба на имотот на друштвото, односно во случај кога се работи за новопронајден имот во рок од една година од моментот на пронаоѓањето на таквиот имот, истиот се евидентира како имот во сопственост на Република Македонија согласно со закон.

(5) Централниот регистар на Република Македонија секој месец на својата веб страница објавува преглед во електронска форма на неактивни субјекти кои се избришани во текот на претходниот месец согласно со кој надлежните органи и институциите постапуваат во рамките на нивните надлежности.“

Член 8

Трговците поединци и трговските друштва кои се водат како блокирани во Управата за јавни приходи се бришат од соодветниот регистар на начин и под услови определени со овој член со исклучок на друштвата од посебен економски интерес за Република Македонија.

Во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон Управата за јавни приходи на Централниот регистар на Република Македонија електронски му доставува преглед на блокирани трговци поединци и блокирани трговски друштва. Централниот регистар на Република Македонија ќе креира посебен регистар на блокирани субјекти во кои ги внесува блокираните трговци поединци и блокираните трговски друштва содржани во прегледот добиен од Управата за јавни приходи.

По спроведувањето на дејствието од ставот 2 на овој член од страна на Управата за јавни приходи Централниот регистар на Република Македонија, во рок од осум дена, објавува соопштение на својата веб страница со кое ги повикува сите доверители и лицата и органите овластени за управување, застапување и надзор на блокираните трговци поединци и блокираните трговски друштва во рок од 30 дена од денот на објавата на соопштението да поднесат предлози за стечај над истите согласно со Законот за стечај и за истото писмено да го известат Централниот регистар на Република Македонија и истовремено ќе објави преглед со називите на сите блокирани трговци поединци и блокирани трговски друштва.

Доколку во рок од 30 дена од денот кога го објавил соопштението од ставот 3 на овој член не добие писмено известување за поднесен предлог за отворање стечајна постапка над блокираниот трговец поединец, односно блокираното трговско друштво, Централниот регистар на Република Македонија ќе го избрише од својата евиденција и тоа го објавува на својата веб страница.

Доколку во рок од 60 дена од истекот на рокот од ставот 3 на овој член не добие решение за отворање стечајна постапка, Централниот регистар на Република Македонија го брише блокираниот трговец поединец, односно блокираното трговско друштво од посебниот регистар определен во ставот 2 на овој член и тоа го објавува на својата веб страница. Во објавата се повикуваат содружниците, односно акционерите на блокираните трговци поединци и трговски друштва да го распределат имотот на друштвото меѓу себе согласно со членот 546 став (2) од овој закон.

Ако во рок од една година од денот на бришењето на блокираниот субјект не дојде до распределба на имотот на друштвото, односно во случај кога се работи за новопронајден имот во рок од една година од моментот на пронаоѓање на таквиот имот, истиот се евидентира како имот во сопственост на Република Македонија согласно со закон.

Член 9

Во членот 597 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) При вршењето на надзор Државниот пазарен инспекторат поднесува барање за поведување на прекршочна постапка, доколку е сторен прекршок во врска со одредбите од членовите 61 став (3) и 182 став (4) од овој закон.“

Член 10

По членот 605-а се додаваат два нови члена 605-б и 605-в, кои гласат:

“Член 605-б

(1) Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече на членовите на органите на управување на друштвото кои гласале за одобрување на зделка со заинтересирана страна, спротивно на одредбите од членот 460-а став (1) од овој закон.

(2) Комисијата за хартии од вредност може да поднесува барање за поведување на прекршочна постапка за прекршоците од овој член.

Член 605-в

(1) Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на акционерското друштво кое реализирало зделка со заинтересирана страна пред да добие мислење од овластен ревизор за истото спротивно на одредбите од членот 460-а став (3) од овој закон.

(2) Комисијата за хартии од вредност може да поднесува барање за поведување на прекршочна постапка за прекршокот од овој член.“

Член 11

Друштвата, односно субјектите на упис кои до денот на влегувањето во сила на овој закон во Централниот регистар на Република Македонија имаат статус на „неактивен“ поради тоа што не ја потврдиле идентичноста на податоците пренесени од хартиена во електронска форма на единствениот трговски регистар согласно со членот 67 од Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар и регистарот на други правни лица, Централниот регистар на Република Македонија ќе ги избрише од регистарот на начин како што е пропишано со членот 552-а од овој закон.

Член 12

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ број 87/2008), членот 34 се брише.

Член 13

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да изготви пречистен текст на Законот за трговските друштва.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2013 година, освен одредбите од членот 3 кои ќе започнат да се применуваат од 16 март 2013 година.